

Monumentnummer*: 518268

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 26 oktober 2004
Kadaster deel/nr 82924/169

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amsterdam Amsterdam Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amsterdam Binnenstad

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Amsterdam O 3975

*Omschrijving***

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

Inleiding Een in 1874 naar ontwerp van W. en J.L. Springer gebouwde stadsvilla met bijbehorend tuinhok. Later is de villa vergroot met een aanbouw aan de ZO-zijde. In 1907-'08 werd in de tuin van de villa aan de Plantage Lepellaan een koetshuis annex stal en koetsierswoning gebouwd naar ontwerp van Staal en Kropholler.

Omschrijving STADSVILLA, onderdeel van het villacomplex Plantage Lepellaan, gelegen op de hoek van de Plantage Lepellaan en de Plantage Middenlaan, gebouwd op een vrijwel vierkant grondplan van twee bouwlagen en één kelder onder het voorhuis en één onder het achterhuis onder omgaand afgeplat schild- dak met kunstleien. De latere aanbouw aan de ZO-zijde bestaat uit één bouwlaag met tentdak. Gevels zijn van vermetselde rode baksteen, waalvorm. De voorgevel(NW) vertoont een grote plasticiteit, ontstaan door het ver terugleggen van de middentravee, waardoor het muurwerk aan weerszijden als driezijdig uitgebouwde erkers naar voren lijkt te komen. De achtergevel (ZO) is grotendeels gestuct en heeft enkele vensters. Het gebouw vertoont een rijk gedecoreerde architectuur in diverse materialen. De plinten, stoeptreden, deur- en raamdorpels, borstweringlijsten van de beide verdiepingen zijn van "Escauzijnschen" (hard)steen. De banden, cordonlijsten, architraafstukken rondom de kozijnen, de lijsten daarboven, de kolommen en alle verdere lijstwerken zijn van kunststeen uit Portlandcement vervaardigd. Op de begane grond zijn omlopende speklagen aangebracht. Keperen van de dakschilden met bandwerk versterkt. Bij de overgang naar het afgeplatte deel een omgaande

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

architraaflijst. Op het hoofddak een viertal schoorstenen. Deze gemetselde schoorstenen hebben rookgaten en cassette waarboven een afdekplaat waarop verder metselwerk met rookgaten en tweede afdekplaat. Het opgaande dakschild aan de ZO-zijde is onderbroken. Het opgaande dakschild aan de NO-zijde heeft een rijk uitgewerkte oeil-de-boeuf, witgepleisterd lijstwerk, klauwstukken, architraaf, kroonlijst en donkere zinken siervazen met als guirlandes afhangende draperieën. Dergelijke oeils-de-boeuf ook aan de NW-zijde. Plooiing van de gevel aan de Plantage Lepellaan ook in de kap voortgezet, alwaar een zwaardere dakkapel met gemetselde pilasters met band, basement en kapiteel. Verder oeil-de-boeuf, architraaf, consoles, onderbroken fronton met profielen en decoratieve vulling van het timpaan. Hierboven nog een ranke metalen als windwijzer uitgevoerde spits. Dakschild aan de ZW-zijde bevat eenvoudiger dakkapel. De lagere aanbouw aan de NO-zijde heeft boven de kroonlijst zowel aan de zijde van de Plantage Middenlaan als aan de zijde van de tuin een balustrade met drie series van vier balusters, vierkante pijlers, voluten en afdekking met sterk geprofileerde sier-obeliskken op de hoeken. Rechterdeel van de NO-gevel maakt een kleine voorsprong en heeft boven een plint, onderdorpels met lijst, beneden een verdiept venster geflankeerd door twee door speklagen onderbroken en gecanneleerde lisenen. Op de lisenen een bewerkte console met blok. Venster met schuifraam met vierruits roedenverdeling, bovenlicht met tweeruits roedenverdeling. Speklagen zijn omlopend op het niveau van de begane grond. Aan de linkerzijde twee schuifvensters met gepleisterde omlijsting. Fries en geprofileerde cordonlijst. Cordonlijst kraagt ter plekke van de blokken op de lisenen uit en biedt plaats aan het basement van de aedicula. In het basement is een kleine balustrade opgenomen. Deze aedicula accentueert het rechts op de verdieping gelegen venster en bestaat uit twee halfzuilen met basement en Ionisch kapiteel, hoofdgestel met festoenen van afhangende draperieën en fronton met leeg timpaan. Aan weerszijden hiervan een spaarveld met lijst en oeil-de-boeuf. Aan de linkerzijde twee zesruits schuifvensters met uitgewerkte bovendorpel met festoën. Witgepleisterde gevelstenen en gemetselde risalering onder de vensters. Fries met verdiept geplaatste cassettes. Geprofileerde kroonlijst op klossen. De hoekdelen van de gevel aan de NW-zijde (Plantage Lepellaan) hebben een indeling en detaillering als vermeld bij het linkerdeel van de NO-gevel. De twee evenwijdig aan de Plantage Lepellaan lopende geveldelen hebben beide op de begane grond temidden van speklagen een omkaderd en geprofileerd veld met console waarop zinken siervaas. Hierachter een rond kader met concaaf veld. Boven de cordonlijst een aedicula. In de absidiool-vormige nis een zinken beeld. Fries en kroonlijst als omschreven. De hoofdingang in de middelste travee bevat een dubbele houten paneel deur met bovenlicht boven het kalf. Diamantkoppen en gemetselde kwartzuil aan weerszijden. Hierboven een zesruits schuifvenster met gepleisterde omlijsting en onderaan kleine balustrades. De gevel aan de ZW-zijde (tuin) is drie vensterassen breed en bevat aan de linkerzijde een halfronde erker op een natuurstenen basement. Korte segmentvormige trap met vier treden. Gebogen openslaande vensterdeuren met aan weerszijden vaste gebogen panelen met vensters. Gemetselde posten met spekblokken en kapitelen. Gemetseld fries en kroonlijst. Aan de rechterzijde een brede rechthoekige serre met smalle natuurstenen trap met vier treden en flankerende posten. Meerruits ijzeren roedenverdeling en glas-in-lood raamvulling in de bovenste serie. Ook naast de centraal geplaatste openslaande deuren bevindt zich glas-in-lood raamvulling. Glazen dak van deze serre is schuingeplaatst. De gevel aan de ZO-zijde heeft een opvallend teruggezet geveldeel. De lagere aanbouw heeft een NO-gevel aan de Plantage Middenlaan. Deze gevel toont in het midden een omkaderd en geprofileerd veld met console waarop in oorsprong een zinken siervaas. Hierachter een rond kader met concaaf veld. Verdiept geplaatste eenvoudige vensters, speklagen en flankerende zuilen met basement en kapiteel. Gemetselde uitkragende sokkels ondersteunen de basementen. Architraafdelen bij de bovendorpels. Fries met consoles. Cordonlijst van de villa vormt hier als kroonlijst de rechte gevelbeëindiging. Deze lagere aanbouw heeft een ZW-gevel aan de tuinzijde. Hierin naast de gebruikelijke elementen een tuindeur met korte stoep met treden en een meerruits licht. Verder twee vensters met elk dubbel openslaande ramen en een bovenlicht.

Interieur. In de entrée, vestibule en trapportaal zijn de muren bezet met lambrizingen van witgeaderd marmer. Trap met mahoniehouten leuning en hoofdbalusters; trapbalusters van zink. In de eetzaal een eikenhouten parketvloer met een mozaiekrand

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ven verschillende soorten hout. Classicistische invloeden in de detaillering: tandlijsten, eierlijsten en sierlijsten met florale motieven, verder pilasters met Corinthische kapitelen en rijk bewerkte cassetteplafonds, festoenen met afhangende doeken en guttae- motieven, frontons boven deuren. Paneeldeuren hebben hun oorspronkelijke kwartiergehoute veldvulling verloren en zijn thans van blank hout.. Wentel- of slingertrap. Lambrizing bij de serre van donker marmer met witte aders. Strakke zuilen en kolommen zorgen hier voor de afscheiding en overgang naar de binnenruimte van de villa. Diverse gestucte plafonds.

Waardering In rijke eclectische trant met neo-renaïssancistische, neo-barok en neo-Lodewijk-XVI elementen uitgevoerde stadsvilla, hoofdonderdeel van het villacomplex Plantage Lepellaan, van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische alsook typologische waarde. Tevens van belang wegens situationele en ensemblewaarde als beeldbepalend element in de laat-19de-eeuwse woonhuisbebouwing van de Plantage. Voorts van belang wegens de rijke detaillering in- en uitwendig, waaronder de plaatsing van zinken vazen en sculpturen en het gebruik van gepleisterde ornamenten alsook van een geheel ronde slingertrap.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis